

GORIŠKA STRAŽA

Številka 58.

V Gorici v ponedeljek 23. julija 1923.

Letnik VI.

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrt
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
dopisane naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREL.

Nefrankirana bisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej
List izdaja konsorcij
"GORIŠKE STRAŽE"
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Gospodje, hvala za pouk!

:00:

Naša javnost se še vedno ni pomi-
rila radi občnega zbora Jadranske
banke v Trstu. Kako bi mogli tudi
zabiti strahoviti polom banke, ki je
pogoltnila vse premoženje slovenskih
in hrvatskih Primorcev, ki so bili pri
njej udeleženci, in prešla nato v ita-
lijanske roke?

Velika banka, na katero je bilo
navesano po drju. Wilfanu naše na-
rodno ime, je prišla v tako oblast Ita-
lijanov, da je bilo na občnem zboru
zastopanih 514 slovenskih akcij proti
nič manj ko 43.225 italijanskim. V
upravni svet ni prišel niti en Slove-
nec, ravnatelj je fašist. Banka, na
katero je navezano »naše« narodno
ime, je last italijanskega fašizma, ki
v njej neomejeno ukazuje in z njo
po svoji volji razpolaga.

Oblast pri »Edinosti«

Jadranska banka v Trstu ima —
kakor vsaka banka — naložiti svoj
denar pri različnih industrijskih
podjetjih. Banka nakupi deleže indu-
strijskega podjetja in pride pri pod-
jetju do besede. Tako je Jadranska
banka v Trstu vdeležena pri tiskar-
ni »Edinost« z lepim številom akcij
in je vsled tega solastnica tiskarske-
ga podjetja. Dokler je bila Jadranska
banka v rokah Slovanov, so bili so-
gospodarji pri tiskarni »Edinost«
Slovani, sedaj, ko je zavod italijan-
ski, so postali sogospodarji tiskarne
italijanski fašistovski bankirji. Pri
edini slovenski tiskarni v Trstu ima
jo kot solastniki besedo tržaški žu-
pan senator Pitacco in cela vrsta
bankirjev iz starega kraljestva.

Solastniki — fašisti!

Toda to ni še vse. Najbolj žalostno
še pride, kakor znano, je tržaški
dnevnik »Edinost« združen s tiskar-
no »Edinost« v eno samo podjetje.
Zaman smo se mi borili v Trstu, da
bi se list ločil od tiskarne in postal
last naše organizacije. Zahtevali smo
to ponovno in z velikim poudarkom,
a vse je bilo zastoj. Dnevnik »E-
dinost« je ostal last tiskarne in tiskar-
na (z Jadransko banko) je bila go-
spodarica lista, je imela juridično
vso oblast nad uredniki, in če bi bi-
la hotela, tudi odločujočo besedo pri
vsebinski in smeri lista. Tega si sicer
niso gospodje nikdar upali, ker so
bili pametni, a nihče bi se jim ne bil
mogel upreti, ko bi bili hoteli. Gospo-
dar nad dnevnikom »Edinostjo« torej
ni bila politična organizacija, tem-
več akcionarji tiskarskega podjetja.
Danes, ko je Jadranska banka ita-
lijanski fašistovski zavod, so postali
v tiskarni »Edinost« solastniki senator
Pitacco, general Piccioni in drugi
gospodje iz starega kraljestva. Oni
so juridično gospodarji urednikov
in bi lahko soodločevali pri vsebinski
in smeri edinega slovenskega dnevnika
v Italiji. Oni imajo pri listu juri-
dično več moči in oblasti kakor vse
naše primorsko ljudstvo!

Zganite se!

To stanje je nevdržno. Naša narod-
na čast zahteva, da se dnevnik »E-
dinost« nemudoma loči od tiskarne in
izbga tako slehernemu solastništvu
tržaške banke »narodnega imena«.

Brezprimerna sramota naše politi-
ke bi bila, ko bi tržaški voditelji brez
odloga tega ne izvršili.

To naj si gospodje okoli »Edinosti«
dobro drže pred očmi, preden dajajo

»Goriški Straži« opomine in nauke o
narodnih dolžnostih, Goriška Straža
odklanja prav odločno, da jo pouču-
jejo iz Trsta, kaj in kakšna je njena
dolžnost do našega naroda!

nikov, da ostane osamljen. Tisti dan-
ko zgubi Radič zaslonbo pri nehr-
vatskih strankah, bo praznoval Pa-
šič veliko zmago.

To je bojni načrt Pašičev.

Radič pa je mnenja, da mu areta-
cija ne bo škodovala. On misli, da bo
njegova moč še zrasla in da bo Pašič
kmalu uvidel, da po tej poti ne pri-
de nikamor. Ne Radič, temveč Pašič
se bo lepega dne streznil. In tedaj
bodo v Belgradu mislili na sporazum,
se začeli pogajati z Radičem in pre-
uredili državo tako, kakor zahteva
program Radičeve stranke. Ta areta-
cija je zadnji poskus radikalcev re-
šiti centralizem.

Kdo izmed obeh politikov, ima
prav, bo pokazala bodočnost, ki se
bo odločila, kakor povsod, za naj-
bolj vztrajnega in najbolj sposob-
nega.

Krepka državica.

Bolgarska revolucija je obrnila po-
zornost na malo slovansko državico
na Balkanu. Svetovno časopisje opi-
suje zopet razmere med Bolgari in
razmotriva posebne gospodarske pogo-
je, po katerimi se razvija Bolgar-
ska po svetovni vojni. Najbolj se za-
nimajo za Bolgare seveda Slovani.
Saj je Bolgarija vendar država, ki
bo stopila prej ali slej gotovo v ozko
zvezo z ostalimi slovanskimi narodi
v Evropi.

Tudi brave Goriške Straže hoče-
mo seznaniti z razmerami na Bolgar-
skem. Pokazati jim hočemo, kako se
je ta bratski slovanski narod znal
organizirati in premagovati vse tež-
koče povojnih časov. Pod vodstvom
Stambolijskega se je bolgarsko ljud-
stvo krepilo in napredovalo na vsej
črti.

Bolgarska industrija.

Disciplina in požrtvovalnost ljud-
stva se kaže najbolj v gospodarskem
oziru. Kajti ko gre za žep, tistikrat
ne pomagajo dosti besede. Z de-
janjem moraš pokazati, kaj veljaš in
koliko se upaš žrtvovati. Ko so Bol-
gari razpisali leta 1921 državno po-
sajilo 100 milijonov levov, tedaj je
imelo ljudstvo priliko, da pokaže, ko-
liko zaupa svoji državi in koliko se
hoče zanjo žrtvovati. In glej! Bolga-
ri so segli globoko v možnjo in pod-
pisali ne 100, temveč kar 170 milijo-
nov levov posajila. S tem so izrekli
zaupanje in mnogo pomagali svoji
narodni državi.

Kako se Bolgari trudijo za svojo
gospodarsko osamosvojitve, se pa
najbolje vidi iz razvoja njihove in-
dustrije.

Leta 1910. je bilo na Bolgarskem
261 industrijskih podjetij, ki so pre-
jemala državno podporo, l. 1921. pa
že 544, od katerih ni nobeno več po-
trebovalo državne podpore. V dese-
tih letih se je torej bolgarska indu-
strija podvojila in se postavila povr-
hu na lastne noge.

Podlaga industrije je povsod pre-
mog. Država, ki mora premog uva-
žati, je v stalni odvisnosti od tuj-
ne in se ne more dobro razvijati.
Bolgarija pa je kakor Jugoslavija
na premogu bogata in že danes ji ga
ni treba kupovati v tujini. Rudniki,
ki so skoraj izključno v državnih ro-
kah, so dali leta 1921. leta 854.534 ton pre-
moga in s tem domalega pokrili do-
mačo potrebsčino. Sposobni pa so še
za večji razvoj.

Kaj se godi po svetu?

Rimski parlament je končal svoje
seje in poslanci se vračajo domov.
Mussolinijeva vlada je spravila volilni
zakon pod streho in s tem
zagotovila večino v bodočem parla-
mentu. Mussolini si je torej oblast
ohranil brez novih prevratov. To dej-
stvo je za politično življenje Italije
velikanske važnosti. Seje minolega
tedna ostanejo trajno zapisane v zgo-
dovini italijanske politike.

Važno je bilo zasedanje preteklega
tedna tudi radi novega zadržanja
ljudske stranke. Svojim bravcem smo
zadnjič poročali, da se je ljudska
stranka na nedeljski seji vzdržala
glasovanja in da je tako dobil Mus-
solini precejšnjo večino. V podrobni
razpravi volilnega zakona so pa lju-
dovci popolnoma spremenili svoje
taktiko.

Ljudovci glasujejo nezaupnico vladi.

Ljudovci so sicer priznali, da naj
dobi najmočnejša stranka v državi
več poslancev, kakar bi ji šlo po šte-
vilu, toda ne brezpogojno. Če ho-
če dobiti nekaj dar v obliki poslanskih
sedežev mora pri volitvah doka-
zati, da uživa zaupanje najmanj 40
od sto volilcev. To se pravi: če je gla-
sovalo za Mussolinija 40 od sto volil-
cev cele Italije in bi pritikal tako
njegovi stranki 214 poslancev, potem
bi šele dobila njegova stranka kot
dar 321, oziroma 156 sedežev. V na-
protnem slučaju bi ne prejela nič
in vsi poslanci bi se razdelili med
posamezne stranke po številu odda-
nih glasov, torej tako kakor pri
zadnjih volitvah. Vsaka stranka bi
imela le toliko zastopnikov, kolikor
ima moči v deželi. Mussolini ni ho-
tel sprejeti predloga ljudovcev. To je
tudi razumljivo, ako pomislimo, da
ni dobila pri zadnjih volitvah niti
ena stranka 40 od sto oddanih gla-
sov in 214 poslancev. Če bi torej tu-
di topot ne dosegla nobena stranka
pri volitvah toliko zastopnikov, bi
Mussolinijev volilni zakon postal
brez veljave in oživel bi stari volilni
re d. Zato je Mussolini predlog lju-
dovcev odklonil in zahteval, naj se
parlament jasno izjavi, kaj misli.
Kdor ne sprejme vladnega stališča,
je proti vladi in fašizmu. Nato se je
odredilo glasovanje in ljudovci so se
izrekli proti Mussoliniju. Vlada je
dobila 177 glasov, nasprotniki 157.
Ko bi bili vsi nasprotniki vlade nav-
zoči, bi bil ostal Mussolini v manjši-
ni. Tako pa je Mussolini v petek pro-
dril in volilni zakon je sprejet.

Veliko čiščenje.

V vodstvu ljudovcev vlada velika
nevolja, ker so prelomili nekateri po-
slanci disciplino in glasovali preteklo
nedeljo za Mussolinija. Proti tem
»odpadnikom« je nastopil parlamen-
tarni klub ljudovcev z veliko energi-
jo. Nemudoma je izključil iz svoje
srde 9 poslancev, ki se niso poko-
rili. Proti nekaterim drugim se vrši
preiskava. Ta korak je vplival zelo
ugodno na pristaše po deželi, ki za-
htevajo v stranki železno disciplino.
Značilno je, da se vodstvo ni nič ozi-

ralo na zasluge in ugled posameznih
oseb, temveč nastopilo brez usmilje-
nja proti vsem, ki se ne marajo po-
koriti. Tako so izključili n. pr. po-
slanca Cavazzonija, bivšega ministra
in velezaslužnega voditelja stranke.
Zasluga gori zasluge doli, če se ne
pokoriš pojdi! To je edino pravilno
stališče v vseh zdravih organizaci-
jah na svetu. Nobena organizacija
se ne bo uklonila trmi »zaslužnega«
voditelja, temveč se morajo voditelji
ukloniti organizaciji, ki jih je izvo-
lila. Kjer stoji voditelj nad stranko,
tam je nered, zmešnjava, prepir in
končna smrt. Da so ljudovci svoje-
glavnega voditelja vrgli, je dokaz, da
je njih stranka zdrava in življenja
zmožna.

Kakor ljudovci tako so vrgli tudi
desničarski socialisti starega in
uglednega voditelja Henrika Ferrija
iz stranke. Ferri je zelo učen mož, ki
je spisal že mnogo knjig in se je
desetletja boril v prvih vrstah ita-
lijanskega socializma. Mož je znan
daleč preko mej Italije po vsej Ev-
ropi. Njegova učenost, zgovornost in
častitljivost mi ni nič pomagala. Ker
se ni pokoril, so ga vrgli iz stranke.

Aretacija Radiča.

Radič je mel pred nedavnim časom
v Zagrebu govor, v katerem je zelo
ostro nastopil proti Belgradu in na-
padel pri tem tudi kraljico. Ta Radi-
čev govor je silno razburil belgrajske
krope in v parlamentu je zahteval
minister pravde dr. Laza Markovič,
naj poslanci dovolijo, da nastopi sodi-
šče proti Radiču in njegovim tova-
rišem. Radiča obdolžujejo, da se je
večkrat zagrešil v svojem listu »Slo-
bodni dom« in v nekem volilnem pro-
glasu proti postavam in celo proti dr-
žavi. Parlament je z veliko večino
sprejel predlog ministra pravde in
pričakovati moramo, da Radiča v
kratkem aretirajo. Ta dogodek je ve-
like važnosti, ker Radič ni navaden
časnikar, temveč voditelj hrvatskega
naroda. Njegova zopetna aretacija
bo imela gotovo dalekosežne posledice
v političnem življenju države. Tega
se seveda v Belgradu dobro zave-
dajo in zato so se tudi odločili za
ta korak.

Pašičeva borba.

Radikalna vlada pričakuje narav-
nost, da se pojavijo politične posledice
njenega ukrepa. Pašič si misli:
aretacija naj strezni če ne Radiča,
vsaj velik del njegovih pristašev.
Aretacija naj dokaže hrvatskim kme-
tom, da je Radičeva politika brez-
uspešna in zelo nevarna, ker vodi v
pogubo. Če bi prišel velik del Hrvat-
skih kmetov do tega spoznanja, bi
bila to Pašičeva zmaga.

Razen tega hočejo radikalci opla-
šiti Radičeve zaveznike. Aretacija
Radiča naj pokaže njegovim zavez-
nikom, da jih čakajo težki časi, ako
se ne ločijo od Hrvatske republikan-
ske kmečke stranke. Tudi oni bodo
čutili pritisk vlade, če ne spremenijo
svoje politike. Namen radikalcev
je ločiti Radiča od dosedanjih zavez-

Dežela novih hiš.

Če se narod gospodarsko razvija, se po vojni najbolj vidi pri zidanju novih hiš. V državah, kjer ni napredka, se hiša ne zidajo, ker se ne splača.

Kako pa je v Bolgariji? Malo je držav na svetu, ki bi po vojni toliko zidale, kakor Bolgarija. V Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, je samo v letu 1922 bilo sezidanih 1000 novih hiš. Vlada Stambulijskega je izdala celo poseben zakon, s katerim je prisilila bogatine, da zidajo nove hiše. V Sofiji je dajala občina delavcem, uradnikom in malim obrtnikom brezplačno zemljišča za gradbo malih stanovanj. Ker se tudi po vaseh veliko zida, pravijo poznavalci razmer, da je tačas v Evropi Bolgarija tista dežela, kjer se največ zida.

Boljše kakor zmagovalci.

Najbolj očitno spričevalo za gospodarsko sposobnost posameznih narodov nudijo v današnjih časih državni proračuni. Vse države na svetu tičijo do vratu v dolgovih. Tru-

dijo se na vse načine, da bi se rešile, pa dan na dan ležejo bolj globoko v močvirje. Glejte, kako se pri nas trudi fašistovska vlada! In vendar ima nad 3000 milijonov letne izgube. Malo je držav na svetu, ki so zmaga-le primanjkljaje in spravile državni proračun v red! Na prstu jih lahko sešteješ.

Kako je na Bolgrskem? Bolgarija je imela v letu 1920/21 primanjkljaja 74 milijonov. V letu 1921/22 je imela samo še 6 milijonov primanjkljaja in leta 1922/23 je računal Stambolijski na približno 91 milijonov prebitka. Torej nič več izgube, nič dolgov!

Kje najdeš premagano državo, ki se more meriti z Bolgarijo? Je ni, Bolgarija se je gospodarsko tako uredila, da se mora ogromna večina zmagovalnih držav pred njo skriti.

Te številke govorè jasno govorico. Bolgarski narod je v dneh svoje nesreče dokazal, da je energičen, požrtvovalen, gospodarsko podjeten in discipliniran kakor malo narodov v Evropi.

DNEVNE VESTI.

Molčite!

Nedeljska »Edinost« je priobčila uvodnik, v katerem napada »Stražo«, ker »kot edino goriško narodno glasilo odklanja objavo vesti tudi o nedolžnih prireditvah, ki niso v nikakem stiku s strankarskimi navzkrižji, ki so pa vendar velikega pomena za utrjevanje narodne zavesti in ohranitev morale med ljudstvom. Tako ni hotelo n. pr. objaviti neke prireditve nedolžne mladinske Bibličeve igre «V kraljestvu palčkov in istotako se je opetovano, branila objavo prireditve akademskega društva »Adrija«.

Goriška Straža torej ne priobčuje niti vesti o nedolžni igri «V kraljestvu palčkov!» Ali ste slišali bravci Straže? To si upajo pisati pred vašimi očmi, ki ste brali v »Straži« dopise za Palčke v Mirnu, za Palčke v Sv. Luciji, za Palčke v Gorici, ki ste čitali priporočilo za Palčke čez celo stran lista, ki ste brali celo podlistek o Palčkih! Če po naključju enkrat ni prišla v list notica o Palčkih, pa se hitro dvignejo tržaski poštenjaki in trobijo čez celo Primorsko, da Straža ne mara priobčevati nič naznanila «nedolžne mladinske» igre «V kraljestvu palčkov!» Res, lep in posten dnevnik imamo Slovenci v Italiji!

In kedaj bo nehala ze enkrat «Edinost» z ljubim akademskim društvom «Adrija»? Saj mora biti naša javnost te komedije ze enkrat sita! Sicer pa povejte nam, gospodje, kedaj je «Goriška Straža» v letu 1923 zavrnila kak dopis Adrije? Nikdar!

In kako su upate Vi sploh govoriti? Ali ni «Edinost» morda edini slovenski list, ki je vrgel v koš podpisane članke državnega poslanca? Ali ni «Edinost» edino slovensko glasilo, ki je zabranilo narodnemu zastopniku, da govori ljudstvu, ki ga je izvolil? Ali ni metala «Edinost» v koš dopise celokupnega odbora politične organizacije goriških Slovencev? Ali jih ni zavrgla kljub lastnoročnim podpisom vseh odbornikov? Kje najdete med slovenskimi listi tak dnevnik?

Bodite torej lepo tihi in molčite, da nas ne spomnite težkih žalitev, ki ste jih ponovno storili celokupni organizacije goriških Slovencev?

Zgodba o potopu.

Prve dni junija se je v indijskem oceanu potopila ladja »Trevesa«. Posadka 39 moških se je rešila na treh čolnih. V prvi čoln je šlo 19 moških. Ta čoln je vozil celih 23 dni, da je prispel do prvega otoka, kjer je pristal: 23 dni trpljenja. Dež je večkrat popolnoma

premočil nesrečneže, ki so imeli le malo hrane s sabo in so jo morali zelo shromotno jemati: vsak je dobival na dan po dve žlici zgoščenega mleka, en biškot in kozarec vode. Ko so 24. dan dosegli otok, je zavladalo v srcih revežev pravo velikonočno veselje.

Pomoč starim vpokojencem.

Vlada je sklenila izplačati 75 milijonov lir v pomoč starim državnim vpokojencem, ki se nahajajo v žalostnem gmotnem položaju. Primorski vpokojenci so se bali, da se porazdeli denar samo med vpokojence starega kraljestva in zato se je obrnila njihova organizacija na rimsko centralo za pojasnila. Predsedništvo Italijanske zveze vpokojencev v Rimu je odgovorilo Primorcem, da se razdeli denar enakomerno med vse vpokojence cele države, ker je nedopustno delati razliko med starimi pokrajini in našimi deželami. To je edino pravično stališče. Med stare vpokojence je šteli one državne uradnike ki si šli v pokoj vsaj pred 1. oktobrom 1919.

Zbor srednješolcev,

ki bi se imel vršiti letos v Vipavi, se bo vršil v Gorici dne 27. in 28. t. m., na katerega se vabi vse srednješolsko dijaštvo. Zbor bo razpravljal o vseh aktualnih dijaških zadevah in potrebah. Dne 29. t. m. zvečer se bo vršila v Trgovskem Domu prireditve z vpriporitvijo Schönherr-jeve drame «Otroška Tragedija». Natančni spored se bo objavil pravočasno.

Tovariši, zlasti pa tovarišice, ki se mislijo zhora, oziroma nedeljske prireditve, vdeležiti naj se prijavijo pisemnim putem na sred. dr. «Vesna», via S. Giovanni 6, I, Gorica, da se jim pravočasno preskrbi hrana in stanovanje.

Kako mislijo potujčiti Nemce.

«Der Tiroler» prinaša dolg govor, ki ga je imel italijanski senator Tolomei v Bocnu, v katerem razvija obširen program potujčevanja tirolskih Nemcev. Senator pravi čisto odkrito, da je treba nastaviti po vseh občinah italijanske tajnike, ki bodo dopisovali preko župana s prefektom, treba je pokupiti nemško zemljo in jo razdeliti med Italijane, nemški uradniki se morajo poslati v notranjost države, nemške srednje šole se morajo nadomestiti z italijanskimi, spomenik nemškega pesnika Walther von der Vogelweide se mora odstraniti ter nadomestiti z rimskim spomenikom in celo beseda Tirolsko ne bo več dovoljena. List «Der Tiroler» se zato ustavi in, če hoče še obstajati, naj si dà ime «Der Etschänder».

Te in enake stvari je govoril senator Tolomei v Bocnu, ki je glavno mesto tirolskih Nemcev.

Kardinal Gasparri in nasilstva.

Papežev državni tajnik kardinal Gasparri je poslal nadškofu v Pisi pismo, v katerem pravi med drugim: «Sveti oče obžaluje razdejanje katoliških društev, ki so jih izvršili v Pisi zlikovci pod etiketo fasizma. Oblastva so obžalovale to dejanje in so obljubila, da bodo krivce kaznila, žalibog pa se to doslej še ni zgodilo. Upamo, da bodo v bodoče oblastva boljše pazila in da bodo preprecila take dogodke. Cerkevna oblastva pa naj tirjajo pravično odškodnino za škodo, ki so jo društva pretrpela».

Volitve v Avstriji.

Dunajski parlament je sklenil, da se bodo vršile državnozbornske volitve 21. oktobra.

Nova doba

se zaganja kakor besna v bivšega svetolucijskega župana Antona Mikuža. Gospodje čutijo, kako je vse slovensko ljudstvo na strani gospoda župana in kako težko občuti krivico, ki nam jo je zadala Bandljeva stranka. Kako je bil priljubljen župan Mikuž, priča dejstvo, da so ga bili župani cele dežele ponovno izvolili za predsednika županske zveze.

Za izvoz vina v Jugoslavijo.

Poslanec Pesante je vložil na finančnega ministra prošnjo, naj se pri trgovskih pogajanjih z Jugoslavijo zavzame zato, da bo Jugoslavija dovolila uvoz 300.000 hl primorskih vin po znižani carini.

«La Voce dei Lavoratori»

je ime novemu listu, ki je začel izhajati 22. t. m. namesto zatrtga komunističnega dnevnika «Il Lavoratore». Novi list izhaja trikrat na teden.

Napad na poslanca.

Socialistični poslanec Ventavoli se je 17. t. m. pripeljal iz Rima v Firenze. Ko se je vlak ustavil, so stopili v vagon, v katerem je sedel poslanec, nekateri mladeniči ter so vprašali poslanca, ali je tudi on glasoval proti vladnemu predlogu. Niso čakali odgovora, ampak so začeli po njem udrihati, da se mu je vtila kri in so ga ranili v levo roko. Po dovršenem opraviilu so odšli.

Krščansko mislece dijaštvo,

akademike, bogoslovce in srednješolske vabimo, da se sigurno udeleže sestanka, ki se bo vršil v torek dne 31. jul. ob 2 h pop. v prostorih Prosvetne Zveze, Corso Verdi 37, Gorica. Udeležba važna!

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Mladenka je videla zdaj prvič morje v vsej brezbrežnosti, ki se je s skrajnim obrobjem dotikalo nebes.

Harry jo je prijel za roko. Oba sta sledila Jamesu Starru in Jacku Ryanu po e neobljudenih cestah predmestja. Toda Nelli se je tožilo po premogovniku in Coal-Cityju, ki je nanj ta kraj mesta nekoliko spominjal.

Medtem se je na vzhodu vedno bolj jasnilo. Polagoma se je pojavila celotna barvna lestvica v istem redu kot mavrica. Rdečica najnižjih parnih plasti je počasi prehajala v vijoličnost v zenitu. Od hipa do hipa se je zalšala paleta z živahnejšimi bojami, rožnata barva je postajala rdeča, rdeča-ognjena. Na vzhodu, kjer se je dnevni solnčni lok dotikal morske gladine — se je rodil dan.

Nelli se je ozrla na mesto, čigar posamezni deli so bili vedno vidnej-

ši. Tu pa tam so se odražali visoki spomeniki in ozki zvoniki. V vsem ozračju je trepetala nekaka soluč. Slednjič je padel prvi solnčni žarek Nelli v oči. Bil je nekak zeleni žarek, ki se v svežem jutru ali večeru izločil iz morja. Nekaj trenutkov kasneje se je Nelli okrenila in pokazala z roko proti točki, ki se je dvigala nad hišami.

»O, požar!« je vzkliknila prestrašeno.

»O, ne, Nelli« jo je Harry potolažil, to ni požar, to je le bežno pozlačenje, ki z njim jutranje solnce krasi spomenik Walterja Scotta.

In res: najvišji vrh približno dve sto čevljev visokega gotskega baldahina nad spomenikom slavnega Škota je blestel kot veličasten svetilnik. Zdaj je napočil svetel dan. Solnce se je dvignilo nad obzorje. Njegova zlata obla je bila še videti mokra, kot da se je dobesedno okopala v vodi. Sprva vsled lomljenja žarkov nekam podolgovata obla se je polagoma vedno bolj okrogčila, dokler ni naposled dobila običajne oblike.

Njen svit je postajal vedno ostrejši in prodirnejši in je kmalu nalikoval odprtini velepeči, ki se je odprla na nebesnem oboku.

Takoj je morala Nelli zatisniti oči

in Harry ji je svetoval naj se obrne v nasprotno smer.

»Ne, Harry« je odgovorila, »moje oči se morajo naučiti gledati to, kar tvoje že znajo.« Oči si je pokrila z rokami. Celo skozi roko je opazila rdečkast sijaj, ki je postajal vedno svetlejši, čim višje je lezla solnčna obla. Polagoma so se Nelli oči privadile temu blesku. Odprla je oči in se prvič ozrla v luč veličastnega dneva. Pobožna deklica se je občudujoče spustila na kolena.

»O, Bog«, je vzkliknila, »kako lepo je tvoje stvarstvo!«

Nato je povsila oči in razposlala svoje poglede po vsej okolici. Globoko pod njo se je vrstila panorama edinburgškega mesta: moderne, premočrtne ulice z lepimi stavbami; gruče nametanih hiš — omrežje Old-Recky-ja. Nad vsem sta se dvigali dve točki: na bazaltnih skalah sezidan grad in pa Calton Hill, ki je na svojem zaokroženem vrhu razvaline nekega grškega spomenika. Iz prestolnice so se na vse strani razprožali krasni drevoredi. Na severu se je globo v celino zarezavalo morje, tam se je nahajalo tudi Ceithsko pristanišče. Zadaj se je kot tretja slika raztezalo ljubko obrežje grofije Fife. Kot napeta vrstica rav-

na cesta je spajala severne Atene z morjem. Proti zahodu so se raztezale lepe obale Nemhaven in Portobello, kojih pesek je rumenil zadnje pogone plime.

Daleč zurnaj so zaliv oživljali nekateri čolni in ladvice in dva ali trije parniki so spuščali pod jasno nebo svoje dolge dimaste stebričke. Na nasprotni strani se je smehljala večno zelena pokrajina, obložena z valovitimi griči. Na severu so Lomond-hribi, na zapadu Bem-Lomond in Ben-hedi odbijali solnčne žarke, kot da počiva na njihovih vrhovih večni sneg.

Nelli ni mogla izpregovoriti ničesar. Njene ustnice so mrmrale le slabo razumljive besede. V glavi se ji je vrtelo. Kmalu so jo zapustile moči. Se je čutila, kako je omahnila v tej svežini, provzeta od silne naravne prelesti, nato pa se je zgrudila nesvestna Harryju v varno naročje.

Mlado dekle, ki je do sedaj živela le v mračnih votlinah pod zemljo, je zdaj prvič videlo veliko stvarstvo, videlo je delo božjih rok in plod človeškega dela. Njene oči so prvič objele veselstvo morja in brezkonnega neba.

Wilfanovi predlogi v parlamentu.

Na zadnji seji rimske zbornice se je vdeležil poslanec Wilfan razprave o volilnem zakonu. Predlagal je, naj določi vlada v zakonu narodnim manjšinam posebno pravico, da sme nastopiti s svojo listo tudi samo v enem okrožju in ne v dveh kakor v ostale stranke v državi. Poudaril je, da so tujerodci v posebnem položaju in da morajo imeti zato posebne pravice.

Poslanec Vicini je ugovarjal, da je nedopustno, da bi obstajalo v Italiji več kategorij volivcev. Vsi volilci v Italiji so Italijani in so enako zaščiteni po italijanski civilizaciji. Sicer pa ne razume, čemu tujerodci protestirajo, ko vendar lahko skupno nastopijo v dveh volilnih okrožjih. (Nemci skupno s Slovani). Tudi poslanec Casertano se ne strinja z Wilfanom. Postava velja za vse enako in izjeme so nemogoče. Sicer pa ni niti potrebno, da se Slovani in Nemci združijo v eno samo stranko. Saj zadostuje, da predložijo v obeh okrožjih en in isti znak in volilna borba se vrši lahko nato čisto ločeno in na lastno roko za Nemce in Slovane.

Debate se je vdeležil tudi podminister Acerbo, ki se je izjavil v imenu vlade proti Wilfanovemu predlogu. Vlada je zmanjšala število volilnih okrožij na dva le zato, da se lahko tujerodci vdeležijo volitev in dobe svoje zastopnike v parlamentu.

Nekateri poslanci so bili namreč zahtevali, da mora nastopiti vsaka stranka najmanj v 5 ali 6 okrožjih, ako hoče biti voljena. Ko bi bil ta predlog zmagan, bi Slovani in Nemci sploh ne bili mogli nastopiti.

Wilfanov predlog je parlament zavrnil in tako bomo morali nastopiti pri volitvah v 2 okrožjih skupno z Nemci.

Balkanski element.

V parlamentu je fašistovski podminister Finzi izjavil, da je bil ustavljen tržaški »Lavoratore« tudi zato, ker je list s svojo pisavo vzpodbujal k odporu obmejne Slovane, ki jih je krstil podminister za balkanski element.

Zadnjič so nas imenovali ušivce, danes balkanski element.

Zopet vprašamo: Kaj pravi k temu spisatelj in »balkanski element« Bandelj, kakšnega mnenja je »balkanski element« Peternel, kako sodi o tem učitelj in balkanski element Toroš?

Brez dvoma nas ljubijo in mesto da bi rekli: »predragi Slovenci!« nam rečejo pač »balkanski element!«

Po tolikem pisanju »Nove dobe«, bi morali Slovenci to vendar že razumeti.

Razdelili so si premoženje Goriske.

Pred kratkim se je vršila zapuščinska razprava po umrli gorški deželi. Trst in Videm sta si razdelila premoženje naše domovine. Goriska je imela 15 milijonov lir čistega premoženja. To našo imovino, ki jo je ljudstvo zbiralo skozi desetletja, so si torej porazdelili. Videm je dobil 80 od sto, ostalih 20 od sto pa Trst, ki sta oba pasivna, torej brez premoženja in le hudo zadolžena.

Ali ni to zopet očiten dokaz, da je naš stari deželni odbor gospodaril v korist ljudstvu? Ali ni boljše in bolj pametno gospodaril kakor Vi?

Le priznajte mirno, da ste nam uničili sijajno in prekristno upravo naše dežele!

Mesto Šolskega doma.

Pretekli teden se je vršila v Gorici v ulici Codelli razstava ženskih ročnih del. Obiskovalci pravijo, da je bila lepa in zelo raznovrstna. Ko to slišimo, se vzdiguje v nas ogorčenje! Ne radi razstave same, ki ji želimo uspeha, ampak zato, ker se pri tem spomnimo na naša slovenska dekleta, ki so oropana svoje lastne šole v Šolskem domu. Proti obstoječemu zakonu je vlada našim de-

kletom zabranila pouk v lastni soli! Dr. Anton Gregorčič se bori že leta za naša dekleta, a vse je zastoj. Vlada se ne briga za postave!

Sole nam ne dajo in ne dajo, ker hočejo prisiliti naša okoliška dekleta, da gredo v šolo Frinta v via Codelli in se tam vdeležijo laškega pouka. Po par letih postane tako Šolski dom nepotreben in slovenska gospodinjstva šola zgine za vedno. To delajo seveda iz ljubazni do Slovencev, tako poroče Nova doba.

Kaj je novega na deželi**IZ AJDOVŠČINE**

nam poročajo: Preteklo sredo se je pripeljal k nam prefekt Pisenti. Že par dni preje je pa prišel njegov predhodnik pripravljat mu pot. Ukaz je bil, naj ima vsaka hiša razobešeno italijansko zastavo. Ukaz je slovel: Vsak zastavo ven, dobi jo na posodo v Gorici, plača zanjo odškodnine 2 liri in — mirna Bosna. Pripeljali so torej zastave in za njimi se je drugi dan pripeljal prefekt. Seveda je uradnemu ukazu sledilo uradno slovo, katerega pa g. Pisenti ni bil ravno vesel. Zato je kazal z roko proti Nanosu in žugal vsem onim, ki ne obljubijo postati Italijani z dušo in telesom. Njegov trobentač Bandelj je raztrobil na glas, naj zavržejo Slovenci svoje poslance in volijo fašistovske, pa bodo imeli najlepši paradiz. Verjamemo g. Bandeliju, da bi gotovo ustavil burjo nad vipavsko dolino, če bi bil on, ali pa kateri njegovih poslanec. Vendar bi ga prijazno vprašali, kaj je storil on sedaj, ko sicer ni poslanec, ker ti dandanes v Rimu nič ne pomenijo, ampak zaupnik vsemogočne vlade za naše slovenske šole, slovensko uradovanje, za olajšanje davkov itd. itd. Naj le pove g. prefektu, kot ponižni sluga, da smo doslej Vipavci raje jedli polento kot pa sladke besede.

Vse parade in besede pa še groznje po vrhu nas ne premaknejo. Dejanj hočemo, ne obljub. Dokler ne bo tega, bo vsak sprejem ravno tako klaga, bo vsak sprejem klavern.

TRNOVO pri Kobaridu.

Spoštovani gospod urednik! Malo dopisov dobivate iz naše majhne, a lepe vasice in gotovo mislite, da smo zaspani, a ni tako. Ustanovili smo zelo krepak pevski zbor, katerega vodi, gospod Franc Trebše, organist iz Srpenice. Vsa hvala mu. Drugega ne želimo, kakor da bi bili zmiraj v edinosti, da bi vsi videli, da smo sposobni za lepo petje in ne samo za ponočno kruljenje, kar se žali Bog pri nas dogaja. Čudili se boste, če vam povem, da to kruljenje vodijo že poročeni in šestdesetletni možje. Po gostilnah in na cesti prepevajo z mladimi fantiči take pesmi, da mora vsak pameten človek pljuniti v stran, če jih sliši. Pa to ni dosti! Trudijo se tudi z laškimi pesmicami, dasi ne znajo še do pet šteti po laško.

Močno bi želeli, da bi dotični imeli malo sramežljivosti in malo spoštovanja do svojega jezika in da bi ne pohujševali mladine s svojim nastopom. Če imajo ameriške dolarje, sedaj preoblečene v lire, naj jih grdo ali lepo spravljajo pod streho, namreč v želodec, nam mi nič mari, ni pa potreba rogoviliti po vasi kakor volkovi. Mladina je sploh udana bolj

Ena prvih nalog Narodnega sveta

bo ta, da spravi v red tržaško »Edinost«, Vse delnice, ki jih imajo fašisti pri »Edinosti«, se morajo odkupiti; do njih naj pridejo zastopniki slovenskega ljudstva.

g. Dr. Rado Sfiligoj

zdravnik, ki je pred nekaj dnevi obbolel, je ozdravel in ordinuje od 9. do 11. in od 2. do 3. ure.

potratnosti kot varčnosti. Sicer je mnogo krivde na tem, ker imamo preveč gostilen. Majhna vasica ima 6 gostilen in eno kavarno. Upamo, da se vse obrne na boljšo stran in da bo naše društvo marsikaj predru gačilo, tako da se bomo lahko prištevali med dobre in zavedne Slovence. Z vsem spoštovanjem! Društvenik.

SV. KRIŽ.

V sredo je bil videmski prefekt g. Pisenti v Sv. Križu. Povedal ni nič novega in še to, kar je povedal, je spremenil njegov spremljevalec. Menda mu ni bila vseč slovenska inteligenca. Zato je ljudstvo hvalil, voditeljem ljudstva pa grozil. Seveda najbrže ni vedel, da so voditelji našega ljudstva izšli izmed kmečkih in delavskih ljudi in zato ni mogoče pretrgati medsebojnih vezi niti z najodurnejšim nasiljem. V prijaznost in naklonjenost takih gospodov pa ne verjemo. Saj smo imeli priliko takoj po odhodu prefekta gledati patre kapucine, ki so kot izgnanci morali oditi iz Gorice samo zato, ker so Slovenci pošteni duhovniki in ker ne znajo malikovati pred nikomur. Ta prihod je govoril veliko bolj jasno in odkritosrčno, kot pa prihod prefekta Pisentija.

DORNBERG.**Prefektov sprejem v Dornbergu.**

Prijeli smo in priobčujemo: Prišli so otroci in starešinstvo iz Prvačine in Dornberga. Prišli so godci iz Prvačine in precejšnje število radovednežev! (do 200 ljudi.) Slavolok je pripravilo županstvo, vsaka hiša je dobila najmanj eno zastavo! Prva je pozdravila prefekta nečakinja prof. Bandelja in mu izročila šop cvetlic (pozdravila je italijanski, ne da bi vedela, kaj govori). G. tajnik je prečital pozdrav tudi v italijansčini, kjer je povdarjal in razlagal veliko vdanost in pokorščino naše občine napram domovini in faš. vladi. Komandant fašistov je tudi čital svoj govor — povdarjal je delo dom. fašja za domovino — obrazložil pripravljenost nastopiti in naznamiti (denunziare) vsako gibanje, ki bi bilo simpatično »onim« — »preko meje« in podpiranje vsake iniciative v prilog italijanske stvari. Pevci so mu zapeli: Gregorčič: »Na nebu zvezde sevajo«. Ko so odpeli, jim je prefekt prikimal, drugi spremljevalci so jim ploskali. G. prefekt se je podal nato v občinsko pisarno, potem v spremstvu prof. Bandelja v Bandeljevo rojstno hišo, ki postane nekoč slavna, in v »Zadrugo« — o kateri se je potem izrazil, da je »modello della organizzazione« od tu se je podal v cerkev. — Nazaj grede je bil povabljen v sedež fašija, kjer je

dobil biškotov. Med potjo od cerkve do občinske hiše je hodil kakih sto korakov pred prefektom komunistični učitelj Vodopivec in silil v ljudi, naj kričijo »živjo, živjo«.

Pred občinsko hišo je povabil vse ljudi, naj pridejo bližje in jih nagovoril. Prvo se je zahvalil za sprejem in poudaril, da niso slavnosti take, kot jih je naslikal v pismu »onorevole Šček« ampak, da so to čist izraz poštenega ljudstva, ki mi odgovorno, kaj posamezniki, s katerimi ba znala fašistovska vlada obračunati, — govore. Med Vami, je rekel, ni človeka ki bi se drznil trdit, da ne vživite popolne svobode. Italija je velika in Italijani so velik narod, od katerega so se drugi učili in se navzeli kulture in civilizacije in ta Italija Vam daje enake pravice kot vsem državljanom Italije. Vam pa tudi nalaga enake dolžnosti. Dotaknil se je tudi vinske trgovine in povedal, da je pač imelo naše vino pred vojno močan odtok v Avstriji, sedaj se bo morala dobiti druga pot. Proti koncu je še zagrozil posameznikom, da jih bo znala Italija krotiti, ker hoče varovati veliko delo svojih 500.000 padlih junakov. Pri »alala« na račun domovini in narodu je odmevalo samo pri njegovem spremstvu. Gospod Peternel je v kratkem posnetku prevel njegov govor. Nato je pozdravil prefekt g. župana in druge zastopnike in se odpeljal ob zvokih prvaške godbe, ki je intonirala »Slovenac, Srb, Hrvat«. Od fašistov, ki so paradirali, sta bila dva domačina. Kako je bilo razpoloženje med ljudstvom, ve najbolje naš Šček, katerega smo se večkrat spominjali tudi radi njegovega tozadevnega članka v »Straži«. Občudovali smo njegovo poznavanje naše duševnosti — govoril nam je iz srca in smo mu hvaležni, da je tako nastopil — Gospod prefekt ni dosegel svojega namena — prej nasprotno — prišel je in je odšel, a Dornberg ostane Dornberg.

STOMAŽ pri Štjaku.

V nedeljo dve 1. julja smo imeli v Stomažu navadno opasilo. Letos je bilo nekaj izrednega. Lani smo blagoslovili kip hruške Matere božje, letos pa je blagoslovil naš č. g. kurat nov tabernakelj in novo podobo sv. Tomaza, patrona naše podružnice. Vsa slovesnost se je lepo izvršila, a nekaj smo hudo pogrešali, namreč petja pri masi in procesiji. Pevci niso prišli, ker je skladovni odbor zmanjšal plačo organistu in pevcem, vsled česar so vsi odstopili. Zahtevamo, da se zadeva glede petja in orgljanja zopet uredi.

LISTNICA UREDNISTVA.

L. M. v Hruševju. Na Vase vprašanje odgovorjamo, da se slovenska gimnazija v Idriji s prihodnjim letom definitivno odpravi.

A. B. v L. Počakajte, da pridete na vrsto! Na vsak način pa podrežite pri dotičnemu uradu!

Širite Naročajte
Berite
„Goriško Stražo“.

Katoliški shod v Ljubljani

Blizajo se dnevi katoliškega shoda v Ljubljani. Slovenci bodo praznovali največji praznik krščanske misli, kar jih pomni zgodovina zadnjih desetletij. Priprave na to velepomembno prireditve so velikanske, od vseh strani se prijavljajo trupe domačih in tujih vdeležencev. Iz Českoslovaške, iz Francije, iz Belgije, Anglije in celo iz daljne Amerike bodo hrumele gostje v Ljubljano. Iz Italije bo prisostvoval zborovanju kot zastopnik Pija XI apostolski nuncij monsgr. Pelegrinetti, ki bo daroval na Kongresnem trgu slovesno sv. mašo.

Da bodo goriški Slovenci poučeni o velikem kat. shodu, priobčujemo na tem mestu spored slovesnosti, kakor piše o njih pripravljalni odbor:

»Glavni pripravljalni odbor je sklenil, da se vrši katoliški shod v glavnem samo tri dni. Zato se je določila nedelja, 26. avgusta, kot glavni manifestacijski dan katoliškega shoda, ves spored pa se je razpredelil tako, da velja 26. avgust kot verski dan, 27. avgust kot prosvetni dan, 28. avgust kot socialni dan katoliškega shoda.

Zborovanje žensk.

Katoliški shod izključuje kot nepolitična skupščina katoličanov vsakršno zborovanje kake politične skupine. Zato bodo ob katoliškem shodu zborovale tudi le naše verske in kulturne organizacije. Naša akademična in srednješolska mladina koraka na čelu prireditvam naših kuturnih organizacij. Zato si je določila že soboto, 25. avgusta kot svoj dijaški dan in bo zborovala ves ta dan predpoldne in popoldne. Ravno isto je storilo naše katoliško zavedno učitelstvo, ki ima svoja posvetovanja in zborovanja čelo soboto, in naše krščansko misleče delavstvo, ki zboruje že v soboto popoldne. Tudi naše krščansko šolstvo si ni dalo vzeti prilike, da zbere ob katoliškem shodu svoje čete ter ima v soboto popoldne ženski kongres kot nekaj katoliški shod v malem se pred pravim katoliškim shodom. Besede Pija XI., ki jih je rekel zastopnicam mednarodne ženske zveze »Sempre prime le donne cristiane, così al Sepolcro come alla Croce« — Vedno prve so krščanske žene, tako pri Grobu kakor pri Križu. Po svojem obširnem programu bodo govorile razen o organizatoričnih zadevah Slovenske krščanske ženske zveze o krščanski vzgoji otrok, o dolžnosti žene, matere, gospodinje doma in v javnosti.

Nastop telovadcev!

V soboto ob dvajsetih je za udeležence V. katoliškega shoda pozdravni večer, ki ga priredi naša dijaška omladina; govorili bodo zlasti neslovenski udeleženci.

V nedeljo, 26. avgusta, je velik manifestacijski sprevid, pri katerem nastopi okoli 3000 Orlov, narodne noše in naše organizacije, razdeljene po skupinah. Ob pol desetih je sveta maša na Kongresnem trgu, ki jo daruje apostolski nuncij msgr. Pelegrinetti. Po sveti masi je posvetitev presv. Srca Jezusovega, po kateri se bo pela pesem »Posvetitev domovine« in »Povsod Boga«. Nato je veliko manifestacijsko zborovanje, pri katerem sta dva slavnostna govora. Popoldne ob pol treh so v vseh ljubljanskih cerkvah razne pobožnosti: za Marijine družbe, misijone, III. red, evharistična, sv. Cirila in Metoda, za dijake, za vejake. Ob štirih bo orlovska telovadha v Stadionu na Dunajski cesti. Ob osmih je proizvajanje oratorija »Vnebovzete Marijino«.

V ponedeljek, 27. avgusta ter v torek, 28. avgusta je ob sedmih v stolnici cerkveni govor, nato pontifikalna sveta maša, ki jo daruje vsakikrat en nadškof.

Delovanje odsekov.

Ob pol devetih naprej do poldne je vsakokrat zborovanje odsekov, in sicer:

V ponedeljek:

1. Odsek za leposlovje, znanost in umetnost;
2. Šolski odsek;
3. Odsek za narodno prosveto.

V torek:

1. Odsek za versko življenje in нравni prerod;
2. Socialni odsek;
3. Odsek za cerkveno-politična in politična vprašanja.

Pri vsakem odseku bo povprečno pet referatov, ki bodo trajali do dvajset minut, po referatu pa diskusija.

V ponedeljek in torek ob dveh popoldne so zborovanja različnih verskih in kulturnih organizacij, in sicer v ponedeljek: misijonsko zborovanje, zborovanje III. reda, zborovanje Marijinih družb, občni zbor Vzajemnosti. V torek: zborovanje Apostolstva sv. Cirila in Metoda, občni zbor Leonove družbe, zborovanje Svete vojske, zborovanje Vincencijeve družbe, zborovanje salezijanskega sotrudništva.

Slavnostno zborovanje.

V ponedeljek in torek od starih do sedmih zvečer je slavnostno zborovanje, pri katerem nastopijo vsakikrat po štirje govorniki. V ponedeljek obravnavajo slavnostni govori te-le predmete: veličastvo katoliške cerkve, šolsko vprašanje, mladinske organizacije, narodna in državljanska vzgoja. V torek pa: Sodobni socialni razvoj in krščanstvo, obnova družinskega življenja, delo za treznost, verska misel v javnosti. V torek zvečer se konča katoliški shod z zaključnim večerom, ki ga priredi akademično starešinstvo, v sredo 29. avgusta ob sedmih pa je še rekviem za umrle udeležence prvih starih katoliških shodov.

Ob katoliškem shodu se bodo vršile razen tega še te-le prireditve: V soboto ob osmih telovadna akademija Orlov v dramskem gledališču, v soboto, nedeljo in ponedeljek ob osmih »Trpljenje Kristusovo« v Ljudskem domu. Narodno gledališče pa bo priredilo te dni sledenče predstave: v opernem gledališču v soboto in v ponedeljek Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«; v nedeljo Smetanovo »Prodanu nevesto«. V dramskem gledališču pa: v nedeljo Medvedovo »Za pravdo in srce«, v ponedeljek pa Shakespearjevega »Hamleta«.

Tako se glasi poročilo pripravjalnega odbora.

Gospodarstvo.

Obligacije za Benečijo.

Odslej bodo dobivali vojni oškodovanci mesto likvidnega denarja državne obveznice, ki jim pravijo »Obligacije za Benečijo«.

Vsako leto bo vlada izžrebala po nekaj obveznic; za izžrebane obveznice bo vlada plačala celo svoto brez vsakega odbitka in vrhutega še 3% obresti. Tekom 25 let bo vlada izžrebala vse obveznice in jih spremenila v denar. Obresti se prejema vsakih šest mesecev. Vlada je poleg tega razpisala še 25 milijonov lir premij, ki jih prejmejo nekateri srečni lastniki obligacij.

Odrezke obveznic mora sprejemati vsak davčni urad v svrhu plačila di rektnih davkov.

Kdor ne rabi nujno denarja, ne bo prodal obveznic, ampak ji bo hranil, ker mu bodo nesle 3% obresti in bo mogel z njimi plačevati davke. Nekateri, ki bodo bolj srečni, bodo deležni izrednih premij, ki znašajo celotno 25 milijonov lir.

Kdor pa rabi denar in želi oblige-cije vnovčiti, naj se obrne do bančnega konsorcija, ki ga je vlada izrecno pooblastila in kateremu se je pridružilo veliko število kreditnih zavodov v vsej Primorski. Ti zavodi vršijo svojo nalogo na dva načina: 1. lastnik izroči banki obligacijo v garancijo, zato pa dobi primeren predjem proti zelo nizkim obrestim. Lastnik ostane nadalje še popolen gospodar obligacij, ki jih lahko dvigne, čim vplača banki izposojeno svo-

to. Tudi glede premij uživa lastnik obligacij iste ugodnosti, ko da bi nikdar ne bil izročil obveznic banki.

Če pa potrebuje lastnik obveznic večjo svoto, oziroma jih želi prodati, mu izroči banka takoj 60% predjuma, ostalih 40% pa takoj potem, ko banka proda obligacijo.

Poleg bančnega konsorcija in pridruženih kreditnih zavodov je poverjena naloga za vnovčevanje obligacij tudi emisijskim zavodom, ki so: Banca d'Italia, Banco di Napoli, Banco di Sicilia in vse njihove podružnice

VALUTA

Dne 21. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 24:50 — 24:90 l.
za 100 avstr. kron — 3:2 — 3:4 st.
za 1 dolar — 23:— — 23:10 l.
za 1 funt 106:— — 106:25 l.

Da bomo rejeni in zdravi

Sezimo po hrani pravi:
Kupujmo zato Pekatete.
So najcenejše, ker se zelo nakuhajo

POSLANO *)

Ker še vedno opažam, da nekateri še vedno verjamejo lažnjivim jezikom, ki so raztrosili o meni lažnjive vesti o moji nepoštenosti v tujini se podpisani obvezujem, da dobi oni, ki mi dokaže le en zločin bodisi političen ali dejanski ali le eno uro zapora 200 lir nagrade in povrnitev stroškov.

Torej nad an dolgi jeziki! Vsakega, kdor je kaj takega o meni govoril, pa se ne upa v teku 1 meseca zazlužiti to nagrado (200 lir) ga imenujem tem potom javno lažnivca.

FRANJO ČUFAR

Obloke št. 8., Hudajužna

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Glasovir, dobro ohranjen je na prodaj. Več se izve v Knežaku pri Št. Petru na Krasu št. 105.

ZDRAVNIK

dr. Rado Sfiligoi

se je vrnil ter ordinuje za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni

v Gorici, Via Mameli št. 8-l.
od 9. — 11. in 14. — 15.

Ivan Cotič

kamnoseški mojster

SOVODNJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

Izkušeni civilni geometer

DOMENICO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi - Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdo

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer:

Omare	od 200 lir naprej
posteljnake	90 „ „
vzmeti (šušte)	70 „ „
blazine	60 „ „
kompletne spalnice 800	800 „ „

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov. Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

POHIŠTVO.

Poročne sobe kompletne, kuhinje, omare, predalčnike, posteljnake, ponočne omarice, mize, vzmeti (šušte), blazine, stolice i.t.d.

Prodaja po znižanih cenah

Produktivna zadruga solkanskih mizariev v Solkanu, Sočebanova 91. V Gorici:

Piazza De Amicis 7 (Trg na Kornu) — Piazza S. Antonio 9 (Na starem placu)

OBVESTILO. Ravnateljstvo tovarne piva

„FORST“

iz Merana naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da s prvim julijem je prevzelo v svojo oskrb zalogo piva „Forst“ na Corso Verdi št. 34.

Kmetovalci!

Kdor želi TOMAŽEVO ŽLINDRO, kalijevo sol ali druga umetna gnojila, naj jih naroči pri domači hranilnici ali zadrugi, v Goriški okolici pa pri

Zadružni Zvezi v Gorici

Corso Giuseppe Verdi 37, I. nadstropje.